

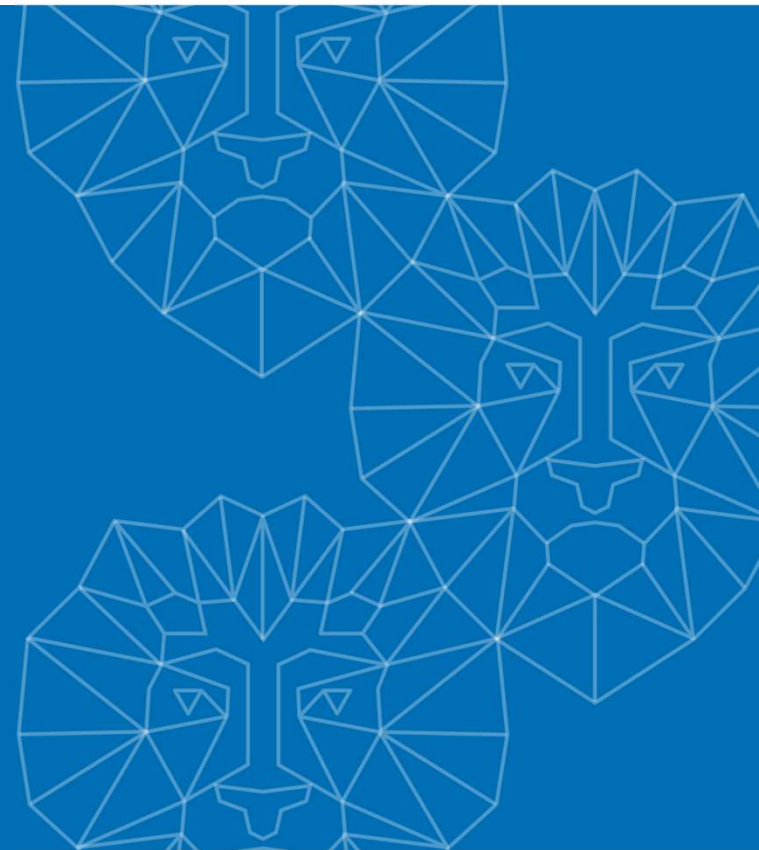
SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavate asutuste kriisiplaan

Riina Haljasoks

Sotsiaalhoolekande toimepidevuse osakonna piirkonna koordinaator (Ida-Eesti)

14.01.2026

Veebiseminari kava

I

- Tutvustus ja kokkulepped

II

- Toimepidevuse kaardistamine 2025

III

- Kriisiplaani juhend ja vormi täitmine

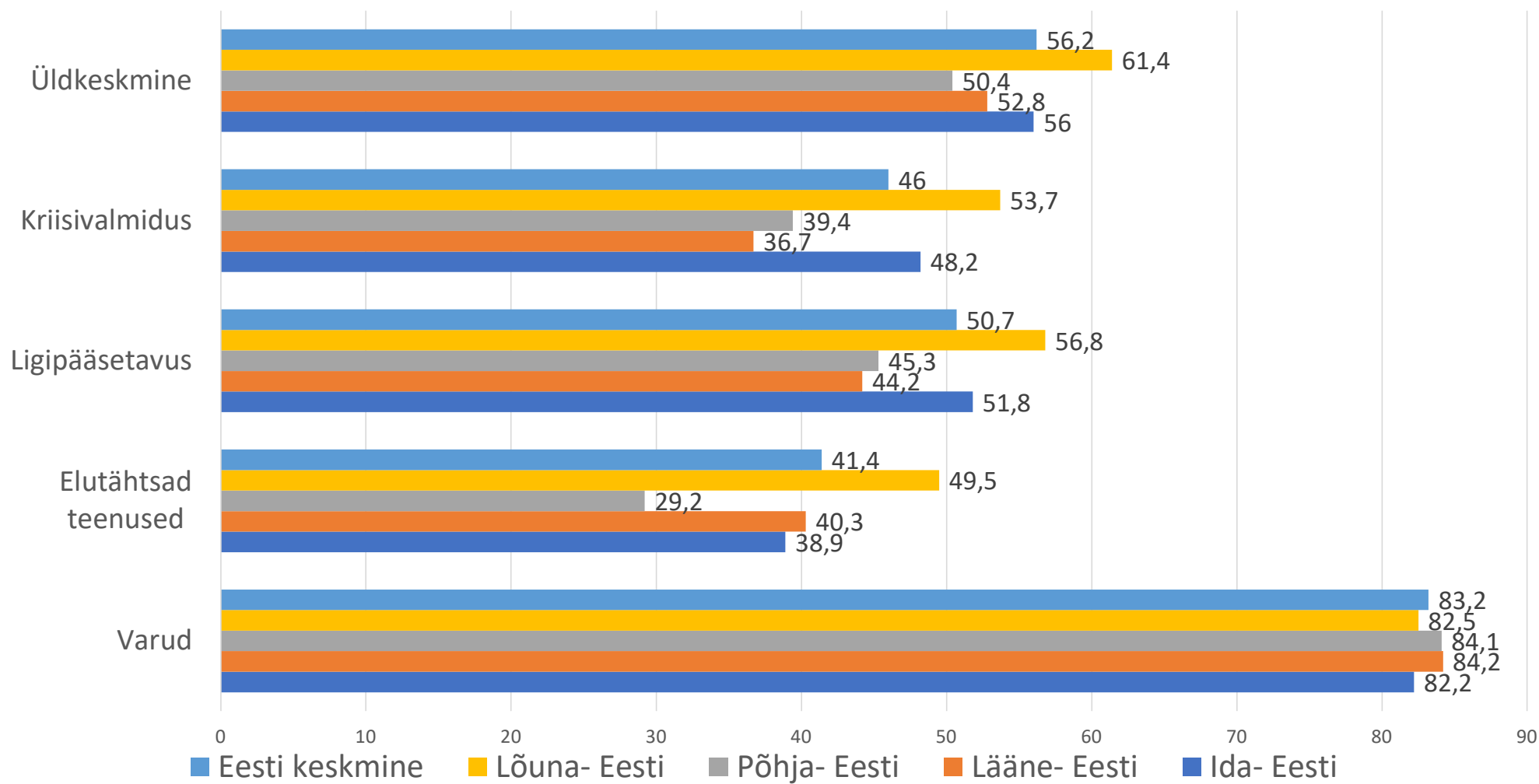
IV

- Vastused küsimustele ja arutelu

Asutuste toimepidevuse kaardistamine 2025

- ❖ Asutuste **enesehindamisküsimustik** veebikeskkonnas, mis koosnes 59 küsimusest;
- ❖ Küsimustikule vastas 212 asutust, sh 442 tegevuskohta (AHT 102, EHT 138, ÜHT 202);
- ❖ Käsitleti 4 teemaplokki: varud, elutähtsad teenused, ligipääsetavus ja **kriisivalmidus**;
- ❖ Suur rõhk kriisivalmiduse teemaplokil (personali täiendav kaasamine, kriisiplaani sisuline väärtus, teadlikkus elutähtsa teenuse osutajatest).
- ❖ Eesmärk tõsta koostöös KOV-i ja teenuseosutajaga toimepidevuse võimekust;
- ❖ Suunata kriisiolukorras vajaduspõhiselt ressursse, tuginedes analüüsis välja toodud kitsaskohtadele ja vajadustele;
- ❖ Viide dokumendile: [Toimepidevuse kaardistuse dokumendid SKA kodulehel](#)

TOIMEPIDEVUSE KATEGOORiate ÜLE-EESTILINE VÖRDLUS KOONDHINNETES

Üle-Eestiline olupilt 2025

Hoolekandeasutuste toimepidevus

<

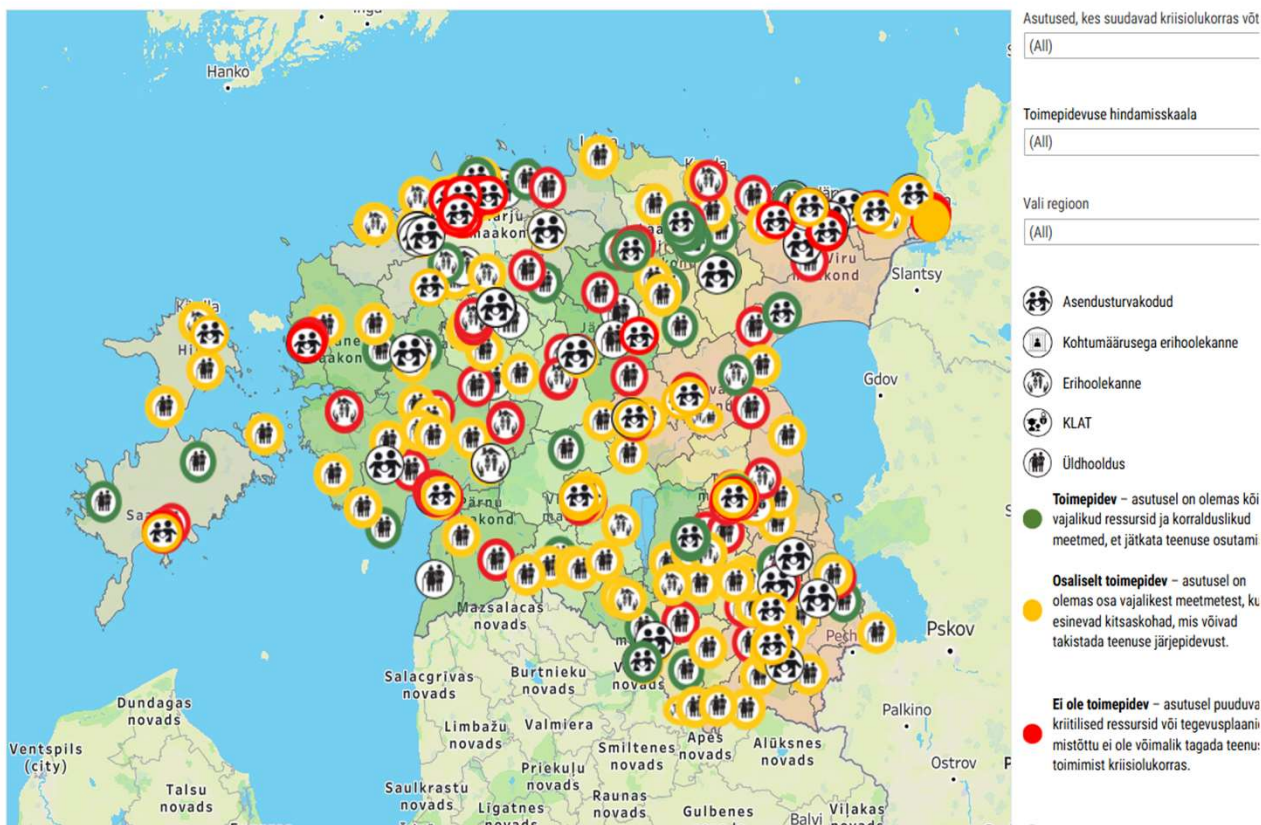
KOOND

LAPSED

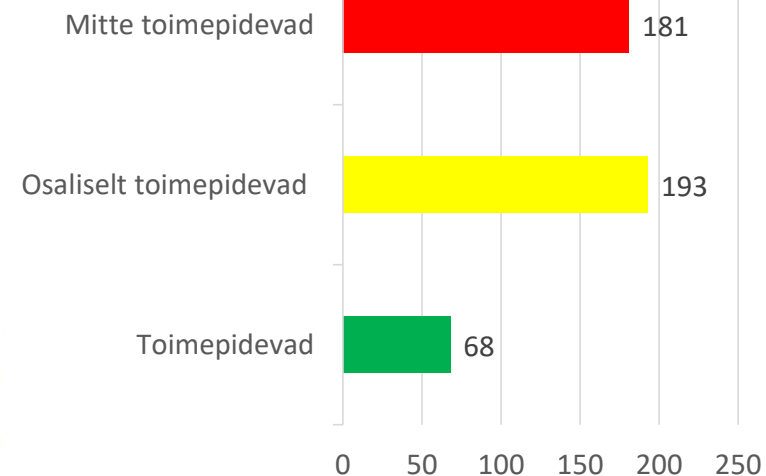
ÜLDHOOLDUS

ERIHOOLEKANNE

>

Tegevuskohtade toimepidevus 442-s tegevuskohas

Ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavate asutuste kriisiplaani juhend ja näidisvorm

Viide juhendile ja näidisvormile: [Kriisiplaani juhend ja näidisvorm SKA kodulehel](#)

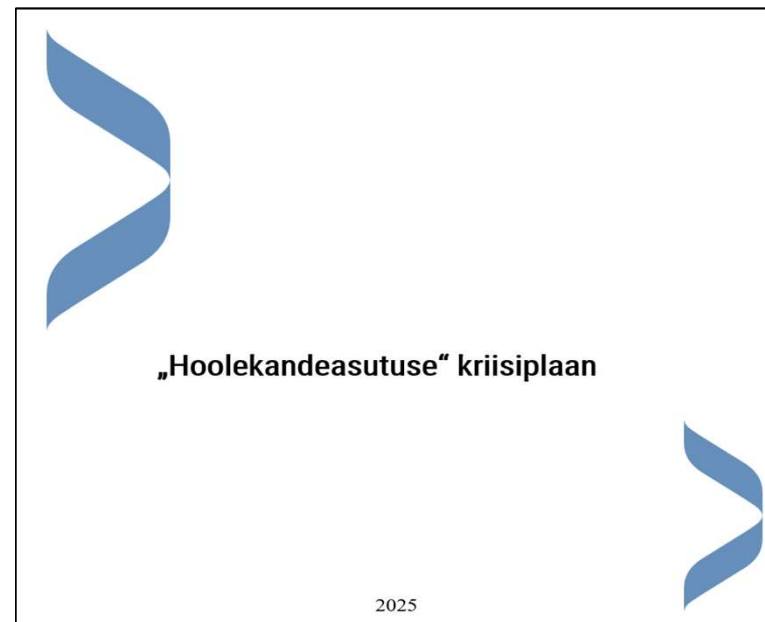
Sotsiaalteenuste kriisikindluse materjalid

SKA sotsiaalteenuste kriisikindluse materjalid toetavad sotsiaalteenuste osutajaid kriisideks valmistumisel ja nendega toimetulekul. 2024. aastal olid meie fookuses ennekõike hoolekandeesutused. Allpool leiate praktilisi juhiseid, materjale ja videoid, mis aitavad analüüsida oma võimeid ja vajadusi ning käitumist kriisiolukordades. Täiendame infot jooksvalt.

⊕ AVA KÕIK

ÖÖPÄEVARINGSET SOTSIAALTEENUST OSUTAVATE ASUTUSTE JUHENDID

- Hoolekandeesutuse evakuatsiooniplaan | 55.42 KB | docx
- Evakuatsioonikoha kasutuselevõtmise plaan ja töökorralduse juhend | 52.66 KB | docx
- Ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavate asutuste kriisiplaani juhend | 987.13 KB | pdf
- Hoolekandeesutuse kriisiplaani vorm | 59.89 KB | docx

Kriisiplaan = *valmisolek on hoolimine*

Miks on oluline?

Valmisolek kriisideks, efektiivsem kriisiolukorra lahendamine ja teenuste taastamine.

Kellele on vajalik?

Juhtkond, kriisimeeskond, personal on teadlikud ressurssidest, tegevustest, tööjaotusest, koostöö osapooltest.

Kindlustunne asutusele ja kliendile.

Mida toob tulevik?

Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu Riigikogus

Täpsustuvad KOV püsivad kriisiülesanded; SHS-i muudatused, asutuste toimepidevuse tagamine

[Viide: Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu](#)

Kriisi juhtimistasandid

- **HkA tasand** – väiksemad lokaalsed kriisiolukorrad, mida lahendab **asutus ise** oma ressurssidega, võimete ja pädevuse piires.
- **KOV tasand** – piirkondlikud KOVi haldusterritooriumil esinevad kriisiolukorrad, mida **KOV lahendab** või mille lahendamist koordineerib oma pädevuse piires. Vajadusel kaasatakse partnerid või kaasatakse juhtivasutuse staapi.
- **Regiooni tasand** (Põhja, Lõuna, Ida, Lääne) – piirkonna territooriumil toimuv kriisiolukord. Olukorda lahendatakse **regionaalseid ressursse** ja juhtimiskorraldust kasutades. Juhtimine toimub üldjuhul kas Päästeameti, Terviseameti või Politsei- ja Piirivalveameti staabi kaudu.
- **Riigitasand** – üleriigiline kriisiolukord. Olukorda juhitakse riiklikul tasandil (amet, ministeerium või Vabariigi Valitsus), prioriteete seatakse ja ressursse koordineeritakse, **suunatakse riiklikul tasandil**.

Kriisiplaani neli etappi:

I Ettevalmistavad tegevused ja riskide hindamine

II Tegutsemisjuhised kriisiolukordade lahendamiseks

III Tegevused ulatuslikes kriisides

IV Tegevused pärast kriisiolukorda

I Ettevalmistavad tegevused ja riskide hindamine

- Riskimaatriks riskide prioriseerimiseks

Näiteks: elektrikatkestus
loodusõnnetus
tulekahju

		TÕENÄOSUS					RISKISKOOR 1–25
MÕJU		1	2	3	4	5	
	1	1	2	3	4	5	1–2 EBAOLULINE
	2	2	4	6	8	10	3–7 MADAL
	3	3	6	9	12	15	8–12 KESKMINE
	4	4	8	12	16	20	15–19 KÕRGE
	5	5	10	15	20	25	20–25 KRIITILINE

- Riske maandavad meetmed

Väldi; aktsepteeri; kontrolli; leevenda; siirda; hajuta.

Näidisvorm

- Peamised võimelüngad

Selgub lahendamist vajav tegevus

1.1.1 Taastamismeetmed võimelünkade parandamiseks

Nr	Meede	Tähtaeg	Vastutaja
1.	Generaatori käsitlemise õpetamine personalile	2026 II kv	Haldusjuht

II Tegutsemisjuhised kriisiolukordade lahendamiseks

- Kriisijuhi ja -meeskonna isikkoosseis ning kriisirollid

Kõrge stressitaluvusega, hea suhtlemis- ja koostööoskusega, valmis ületunnitööks ning läbinud vastavad koolitused. Oluline on ka määrata nende **asendajad**, kui tegu peaks olema pikaajalisema kriisiolukorraga.

Ametikoht	Nimi	Kriisiroll(id) <i>Tugevused/võimed/oskused</i>	Kitsendused <i>Mis takistab tööle tulemast</i>
Direktor	Malle Maasikas	1. Kriisimeeskonna juht; 2. Finantsjuht 3. Ülevaate pidaja 4. Esmaabiandja	1. Puudub oma transport 2. Kodus väikesed lapsed 3. Hooldab eakaid vanemaid

- Kommunikatsioon ja infovahetus, olulised kontaktid

Infovahetuse kanalid (ka katkestuse korral), lähedaste ja meediaga suhtlemine, konfidentsiaalne info.

- Tegevusjuhised konkreetses kriisiolukorras

Asutuse töötajatele juhised, kuidas antud olukorras käituda, keda teavitada jne.

Tegevusjuhised: *Tulekahju hoones*

Kriisiolukorra stsenaarium	
Tegevusülesanded	
Asutuse juht	
Vanem hooldaja	
Haldusjuht	
Jne.	

III Tegevused ulatuslikes kriisides

- **Varjumine**

Varjumiseks lähim akendeta ruum või kelder.

Viide: [Avalikud varjumiskohad](#)

- **Evakuatsioon**

Personali ülesanded, evakueeritavate identifitseerimine, kriisikohvri olemasolu, transpordi korraldus jms.

- **Asendus – või alternatiivpind teenuse osutamiseks**

Teenuse pakkumine teises asukohas, koostöös KOV-i ja SKA-ga

Evakueeritavate prioriseerimine:

Evakuatsiooniteed ja turvaline kogunemispunkt:

Erivajadustega klientide toetusvajadused:

Klientide kriisikohvri asukoht ja sisu:

IV Tegevused pärast kriisiolukorda

- Taastekavad

Strateegiad, eesmärgid, reformid, investeeringute kava, selleks et tulevikus kriise kiiremini lahendada või olukordi leevendada.

Tegevused/investeeringud teenuse toimepidevuse tõstmiseks	Tegevuse sisu/ülevaade/väljund	Tegevuse finantsiline kulu	Tähtaeg	Vastutaja
Generaatori soetamine				
Koolitused				

- Õppused koos KOV-i ja ETO-dega

Personali valmisoleku suurendamine praktiliselt läbi harjutades.

- Koolitused

Kriisirollide täitmiseks, üksteise teadlikkuse tõstmiseks, kriisikindluse suurendamiseks.

Kriisist õpitud järeldused ja parendusmeetmed:

Kaasatud KOV esindaja/ettevõtte esindaja taastekava elluviimiseks:

Kriisiplaani ajakohastamise ajakava:

Vastused esitatud küsimustele I

1. Klientide evakuatsioon, kui on vaja ohuolukorras kliendid ja töötajad evakueerida teise kohta (sel juhul **kuhu, millise transpordiga, kes korraldab transpordi?**)

Kriisireguleerimisülesandeid täidetakse lähimuse põhimõtte kohaselt võimalikult madalal vajalikul tasandil (vt kriisi juhtimistasandid)

2. Kas ulatuslik evakuatsioon ja sõjaolukord tuleks kumbki asutuse kriisiplaanis **eraldi olukordadena kirjeldada?**

Jah, evakuatsioon hõlmab klientide ja personali liikumist, kui ka võimalikku valmisolekut võtta ajutiselt vastu evakueeritud teistest asutusest. Sõjaolukorras võib tekkida ka varjumise vajadus, pikaajaline ebakindlus ning suurenenud riskid tarneahelatele ja personalile.

3. Kuidas ühe **perevanemaga perekodu (ka hooldusperel)**, mis tegutseb perevanema kodus, saaks kaasatud teiste asenduskodude riiklikesse kriisikavadesse?

Ühe perevanemaga perekodu on reeglina osa tegevusloa alusel asendushooldusteenust pakkuvast organisatsioonist. Siis on eelkõige organisatsiooni juhi vastutus mõelda läbi enda asutuse riskid ja maandused erinevate kriiside puhul. Juhul, kui teenuseosutaja ei kuulu ühegi organisatsiooni alla, siis lasub kriisivalmisoleku läbimõtlemine teenuseosutajal. Sh tuleks suhelda ise oma haldusterritooriumi järgse kohaliku omavalitsusega uurides, kuidas omavalitsuses on kriisiolukordadele reageerimine läbi mõeldud.

4. Kuidas hinnata ja edastada **rahastajatele vajadus** kohapeal olevate generaatorite kohta?

Kui riskid on hinnatud ning on selgunud peamised võimelüngad, siis on põhjendatud esitada omanikule (rahastajale) selge ootus võimelünkade minimaliseerimiseks.

Vastused esitatud küsimustele II

5. Kas ja mis mööndused on kriiside ajal lubatud nt **ruumide kasutamise võimekusele**?

Leevendused tulevad TsiRKS-i jõustumisel, seoses Sotsiaalhoolekande seaduse muutmisega. Seaduse eelnõus § 249.

6. Kuidas rakendatakse hoolekandeesutuses kriisiplaani? Kas korraldatakse **õppusi vabatahtlikele**?

Kõige parem viis kriisiplaani testimiseks on õppused. Igal asutusel on võimalik korraldada lauaõppust, väliõppust, kompleksõppust. Õppuste osas kindlasti saavad teid aidata KOV kriisispetsialistid, kellel on vastav koolitus ka olemas. Ka vabatahtlikke kaasamine õppusele on teie enda töö neid kaasata.

7. Kuidas kriisis hoida oma meeskonda koos, millised on metoodikat, võimalused?

Kindlasti peavad meeskonnas olema jaotatud kriisirollid ning ülesanded, mis annab kindlust ka kriisi ajal paremini hakkama saada. Neid tuleb harjutada ja katsetada ning koolitustel täiendada.

Tervise Arengu Instituudi poolt on koostatud abimaterjal HkA-dele: (Meedia) Kriisijuhised hoolekandeesutustele

8. Millised kriisid peavad kindlasti olema kriisiplaanis kaardistatud?

Kindlasti need, mis tulevad välja teil enda asutuses riskide hindamise käigus. Ohud ja riskid millega olete tihemini kokku puutunud näiteks piirkondlike eripärade tõttu (üleujutused, ligipääsetavuse katkemine, elutähtsad teenused)

9. Kes meid varustab kriisis?

Kriisiplaanis peaks olema kaardistatud kõik olulised kontaktid ka tarneahelate kohta (lepingupartnerid, kriisitanklad, kriisipoed). Asutusel endal peaks olema vähemalt 7 päeva varu (toit, ravimid, veealternatiiv, hooldusvahendid jms).

10. Kuidas tagada laste turvalisus sõjaolukorras, kui teenuse pakkumine muutub praktikas võimatuks?

Tähtis on need teemad lapse KOV-iga läbi rääkida, juhul kui teenusosutaja ei ole sõjaolukorras võimeline teenuse osutamist jätkata, mis on KOV-i kriisiplaan (nt asenduspinnad, personal, turvalisemad füüsilised tingimused, ümberasustamine jms).

Vastused esitatud küsimustele III

11. Millistele tegevustele, olukordadele, alternatiivsetele tegutsemisvariantidele vms **ei ole kriisiplaanides piisavalt tähelepanu pööratud?**

- ❖ Kus asub lähim kriisipood, -tankla-, apteek, kust saada infot järgnevate kohta, kui see ei tööta;
- ❖ **Alternatiivsed varustuskohad** nagu nt veeallikad, toit kohalikult talupidajalt vms;
- ❖ **Ligipääs infosüsteemidele** võib olla piiratud (paberandmete või offline-lahenduste puudumine; kliendi põhiinfo kättesaadavus evakuitsiooni või varjumise korral; andmekaitse tagamine kriisiolukorras);
- ❖ Alternatiivsed lahendused on sageli puudulikud, näiteks tegutsemine **mobiilside või interneti katkestuse korral**; varukanalid personali ja koostööpartneritega suhtlemiseks; lihtsas ja arusaadavas keeles info edastamine klientidele ja lähedastele;
- ❖ Kriisiplaanid lõpevad sageli kriisi lahendamisega, kuid ei kirjelda piisavalt **kriisist väljumist** (millal ja kelle otsusel alustatakse tagasipöördumist tavapärasesse töökorraldusse; ruumide ja teenuse ohutuse hindamine enne tegevuse taastamist);
- ❖ Kriisiplaanid eeldavad sageli, et personal on kättesaadav, kuid ei arvesta piisavalt, et kriisi ajal võivad **töötajad ise olla mõjutatud** (olukorrad, kus töötajad ei saa tööle tulla - liikumispiirangud, pereliikmete eest hoolitsemine); võtmeisikute asendamine ja otsustusõiguse delegeerimine; personali kiire väljaõpe alternatiivseteks rollideks).
- ❖ **Psühhosotsiaalne tugi** kriisi ajal ja järel ning meeskonna hoidmine.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Täna kuulamast!

Küsimusi?

